

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Strasbourg, 16.4.2019
JOIN(2019) 6 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Uniunea Europeană, America Latină și zona Caraibilor: unirea forțelor pentru un viitor comun

Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu: Uniunea Europeană, America Latină și zona Caraibilor: unirea forțelor pentru un viitor comun

„În spațiul atlantic în sens mai larg, Uniunea va extinde cooperarea și va construi parteneriate mai strânse cu America Latină și zona Caraibilor, bazate pe interese și valori comune”.

– O strategie globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene¹

1. Introducere

Unite de istorie și ghidate de numeroase valori comune, Uniunea Europeană (UE), pe de o parte, și America Latină și zona Caraibilor (ALC), pe de altă parte, au un parteneriat de succes și de lungă durată. Din 1999, UE și ALC sunt legate de un parteneriat strategic care se bazează pe un angajament față de libertățile fundamentale, de dezvoltarea durabilă și de un sistem internațional solid bazat pe reguli. De peste douăzeci de ani, acest parteneriat constituie o platformă de cooperare reciproc avantajoasă, un motor al schimbării și un incubator de idei noi.

În ultimele decenii, **UE și ALC au atins un nivel de integrare fără precedent**. UE a semnat acorduri de asociere, de liber schimb sau politice și de cooperare cu 27 dintre cele 33 de țări din ALC². În numeroase situații, țările UE și țările ALC își aliniază poziția în cadrul Organizației Națiunilor Unite și au cooperat îndeaproape în privința Acordului de la Paris³ și a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă⁴. Aproape **șase milioane de persoane din UE și ALC trăiesc și muncesc de cealaltă parte a Atlanticului**⁵, iar peste o treime din studenții din ALC care studiază în străinătate se află în UE.

Economiile sunt strâns interconectate. UE este cel de al treilea partener comercial al ALC ca mărime; totalul tranzacțiilor comerciale cu mărfuri a crescut de la 185,5 miliarde EUR în 2008 la 225,4 miliarde EUR în 2018, iar comerțul cu servicii s-a ridicat la aproximativ 102 miliarde EUR în 2017. UE este cel mai mare investitor în ALC, cu un stoc de investiții străine directe (ISD) în valoare de 784,6 miliarde EUR în 2017, în timp ce stocul investițiilor străine directe ale ALC în UE a crescut substanțial în ultimii ani, ajungând la 273 de miliarde EUR în 2017⁶.

UE este cel mai important furnizor al LAC în materie de cooperare pentru dezvoltare, cu 3,6 miliarde EUR sub formă de granturi pentru programe bilaterale și regionale între 2014 și 2020⁷ și cu peste 1,2 miliarde EUR sub formă de asistență umanitară acordată, în ultimii

---

¹ Viziune comună, acțiuni comune: o Europă mai puternică. O strategie globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene (2016).

² Toate țările din ALC, exceptând Argentina, Bolivia, Brazilia, Paraguay, Uruguay și Venezuela. Cele mai importante dintre acestea sunt acordurile de asociere cu Mexic, Chile și America Centrală, Acordul de parteneriat economic cu Forumul caraib (CARIFORUM) și acordurile de liber schimb cu Columbia, Peru și Ecuador.

³ Acordul de la Paris (2015).

⁴ Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă (2015).

⁵ Organizația Națiunilor Unite, Raportul privind migrația internațională, 2017.

⁶ Eurostat 2019. Investițiile UE în ALC depășesc stocurile ISD în China (176,1 miliarde EUR, exceptând Hong Kong), India (76,7 miliarde EUR) și Rusia (216,1 miliarde EUR). luate împreună.

⁷ Punând accentul pe domenii critice precum securitatea și statul de drept, durabilitatea mediului și schimbările climatice, agricultura, securitatea alimentară și nutrițională, creșterea economică favorabilă incluziunii pentru

20 de ani, victimelor crizelor provocate de om și ale dezastrelor naturale. Banca Europeană de Investiții (BEI) investește în realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în ALC, punând accentul pe atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, împrumuturile acordate însumând 3,4 miliarde EUR în perioada 2014-2018⁸.

În acest context, prezenta comunicare **propune consolidarea parteneriatului politic al UE cu ALC**, prin stabilirea unei **viziuni pentru un parteneriat biregional mai solid și modernizat**, în contextul unor realități mondiale și regionale în schimbare. Aceasta urmărește să ofere o direcție strategică acțiunii externe a UE față de ALC, în conformitate cu principiile stabilite în Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene, Consensul european privind dezvoltarea⁹, Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, comunicarea „Comerț pentru toți” și directivele de negociere pentru un acord de parteneriat între UE și grupul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific¹⁰.

Actualul **mediu geopolitic, aflat în evoluție rapidă, aduce noi provocări și perspective pentru parteneriat**, un argument suplimentar în favoarea unei cooperări regionale și bilaterale mai eficace, **a unui parteneriat modernizat axat pe comerț, investiții și cooperare sectorială**. Aceste schimbări de ordin general produse în ambele regiuni necesită o abordare ambițioasă și inovatoare, care să depășească paradigma tradițională a relației dintre donator și beneficiar și să respecte spiritul Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Din 2000, comerțul China-ALC a crescut de la 10 miliarde USD la 244 de miliarde USD în 2017. China rivalizează cu UE pentru locul doi în rândul partenerilor comerciali ai Americii Latine și, în sens mai larg, a devenit un partener de o importanță tot mai mare pentru regiune. Rolul și influența tradiționale ale Statelor Unite ale Americii în regiune au suferit, de asemenea, modificări de-a lungul timpului.

În același timp, ALC se confruntă cu noi dinamici, cum ar fi necesitatea de a răspunde cererilor unei economii mondiale digitale și integrate, presiunea de a proteja mediul și de a promova creșterea, asigurând în același timp rezultate sociale echitabile, sau preocuparea de a asigura continuarea unei tendințe pe termen lung de consolidare democratică și de dezvoltare durabilă.

Având în vedere modelul său de integrare economică regională și de conectivitate, UE poate fi un partener important pentru ALC în abordarea acestor provocări. UE își acordă pe deplin sprijinul diplomatic, umanitar și economic pentru soluționarea crizelor în desfășurare cu care se confruntă unele dintre țările ALC și va promova în continuare principiile democratice și respectarea drepturilor omului în relațiile sale cu ALC. În sens mai larg, UE și ALC ar trebui să colaboreze pentru a menține multilateralismul și o ordine mondială bazată pe norme, unindu-și forțele pentru a pune în aplicare agende ambițioase.

---

crearea de locuri de muncă, reforma gestiunii finanțelor publice, modernizarea sectorului public și integrarea regională.

⁸ Rapoartele anuale ale BEI sunt disponibile la adresa

<http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/index.htm>.

⁹ Noul Consens european privind dezvoltarea: „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru”, JO C 210 din 2017, p. 1.

¹⁰ „Comerț pentru toți: Către o politică comercială și de investiții mai responsabilă”, COM(2015) 0497; Directive de negociere pentru un acord de parteneriat între Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și țările care fac parte din grupul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de altă parte, CONSILIU (2018) 8094/18/ADD1. Prezenta comunicare ar trebui citită, de asemenea, din perspectiva acordurilor care există sau sunt în curs de negociere între UE și fiecare dintre țările sau subregiunile din ALC; acoperind practic întreaga regiune, aceste acorduri reprezintă un instrument important pentru punerea în aplicare a viziunii prevăzute în prezenta comunicare.

Acest parteneriat ar trebui să se concentreze pe **patru priorități care se consolidează reciproc: prosperitate, democrație, reziliență și guvernanză mondială eficace**. Pentru fiecare dintre aceste priorități, comunicarea propune o serie de domenii și inițiative concrete pentru promovarea acestei agende, puse în aplicare prin intermediul unui angajament mai strategic și mai bine direcționat al UE în regiune.

2. Apărarea valorilor și a intereselor noastre comune

2.1 Asocierea pentru prosperitate

Pentru a **revitaliza economiile și a sprijini creșterea economică**, vor fi necesare acțiuni cu scopuri precise și hotărâte. UE ar trebui să colaboreze în continuare cu LAC în ceea ce privește eforturile depuse de aceste țări pentru a răspunde provocărilor macroeconomice persistente din regiune, diversificând și modernizând, în același timp, diferitele modele economice pentru a le adapta la globalizare. Pentru ca rezultatele obținute să devină durabile, trebuie, de asemenea, să ne unim forțele pentru a **reduce inegalitățile socioeconomice**, creând locuri de muncă decente, luând măsuri menite să asigure faptul că globalizarea oferă tuturor beneficii și realizând **tranziția către o economie verde și circulară**.

Conform acestor principii, UE ar trebui să își intensifice angajamentul cu partenerii din ALC pentru:

Facilitarea comerțului și a investițiilor interregionale și intraregionale. Ca o chestiune prioritară, UE ar trebui să coopereze pentru a finaliza negocierile, pentru a asigura ratificări rapide și pentru a pune în aplicare pe deplin rețeaua de **acorduri de asociere și de parteneriat comercial și economic**. Trebuie parcurși pașii necesari pentru îmbunătățirea mediului de afaceri și de investiții în regiune. Ar trebui exploatate oportunitățile pe care le oferă acordurile: achiziții publice mai eficace, acces mai bun pe piață, inovare și competitivitate, comerț intraregional și integrarea în lanțurile mondiale de aprovizionare. Protecția eficace și echilibrată a drepturilor de proprietate intelectuală sporește oportunitățile de cooperare în domeniul cercetării și stimulează competitivitatea și inovarea. În același timp, acordurile comerciale ar trebui să promoveze în continuare **dezvoltarea durabilă, drepturile omului și buna guvernanză**: UE ar trebui să colaboreze cu ALC pentru a consolida punerea în aplicare a dispozițiilor sociale, de muncă și de mediu prevăzute în acordurile existente, în conformitate cu angajamentul lor comun față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, și să promoveze gestionarea responsabilă a lanțurilor mondiale de aprovizionare.

Pentru a crea un context mai bun pentru continuarea agendei comerciale și de investiții UE-ALC, UE și ALC ar trebui să promoveze împreună **o mai mare transparență**, în special în cadrul negocierilor privind acordurile comerciale noi sau revizuite, precum și prin încurajarea participării societății civile la punerea în aplicare a acordurilor.

Acordurile ar trebui să servească, de asemenea, drept instrument de promovare a convergenței reglementărilor privind **aspectele sanitare și fitosanitare**, pentru a facilita schimbul de mărfuri între ALC și UE și pentru a favoriza standarde ridicate de siguranță alimentară și de sănătate a animalelor și plantelor. În ceea ce privește combaterea **rezistenței la antimicrobiene (RAM)** printr-o abordare de tip „O singură sănătate”, activitățile în curs vor ajuta ALC să elaboreze și să pună în aplicare planurile naționale de acțiune „O singură sănătate” în domeniul RAM.

UE ar trebui să sprijine eforturile de integrare în cadrul ALC pentru a stimula **comerțul intraregional** și a facilita investițiile, cum ar fi Alianța Pacificului, inclusiv prin împărtășirea experienței sale privind abordarea barierelor netarifare din calea comerțului și prin

promovarea convergenței și a armonizării reglementărilor. Ar trebui să se depună eforturi în continuare pentru reformarea sistemului de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat în cadrul procesului Comisiei Organizației Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional în vederea înființării unui tribunal multilateral permanent pentru investiții. De asemenea, UE este deschisă să ia în considerare posibilitatea încheierii unor acorduri de protecție a investițiilor cu parteneri-cheie. UE ar trebui să încurajeze ratificarea și punerea în aplicare a Acordului Organizației Mondiale a Comerțului privind facilitarea comerțului, ca motor al comerțului transfrontalier. De asemenea, UE ar trebui să încurajeze aderarea partenerilor la Acordul privind achizițiile publice.

Promovarea tranziției către o economie verde. Ambele regiuni ar trebui să deschidă calea spre o producție și un consum mai durabile. Cooperarea și învățarea reciprocă în ceea ce privește energia din surse regenerabile, eficiența resurselor și a energiei și economia circulară sunt deosebit de promițătoare. Capacitățile UE în materie de cercetare, tehnologie și expertiză, inclusiv în ceea ce privește exploatarea finanțării private pentru o creștere durabilă¹¹, ar putea sprijini ALC în deblocarea potențialului său enorm în materie de energie hidroelectrică durabilă, eoliană, solară, oceanică și geotermală, consolidând în același timp reziliența energetică și creând locuri de muncă și oportunități de afaceri. Cooperarea în materie de calcul de înaltă performanță ar putea contribui la modernizarea industriilor energetice. În lumina vulnerabilităților specifice ale Insulelor Caraibe, UE ar trebui să promoveze dimensiunea externă a inițiativei „Energie curată pentru insulele din UE”¹² și să sprijine și să mobilizeze investițiile pentru energiile din surse regenerabile și eficiența energetică. Banca Europeană de Investiții ar putea contribui la această transformare oferind finanțare pe termen lung și expertiză tehnică relevantă.

Promovarea economiei albastre. O colaborare mai strânsă în ceea ce privește economia albastră și utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin crearea unor zone marine protejate în Oceanul Antarctic, ar crea condiții favorabile pentru creștere, în special în cadrul comunităților de coastă și insulare, și ar contribui la adaptarea la schimbările climatice și la atenuarea acestora. Standardele comune și accesul deschis la datele privind mediul oceanic joacă un rol-cheie în promovarea economiilor albastre și îmbunătățirea guvernantei oceanelor.

Facilitarea tranziției către o economie circulară. Politicile și standardele de mediu robuste și bazate pe date concrete sunt instrumente esențiale pentru o creștere economică durabilă. O atenție deosebită ar trebui acordată materialelor plastice, deșeurilor marine și gestionării durabile a substanțelor chimice și a deșeurilor. Asigurarea **gestionării durabile a resurselor naturale** poate asigura viabilitatea pe termen lung a prosperității regiunilor. Ambele părți ar beneficia de pe urma continuării dialogului și a cooperării privind materiile prime pentru a aborda în mod durabil cererea în creștere de astfel de materiale. Platforma digitală pentru dezvoltarea resurselor minerale lansată în 2017 oferă o bază pentru această cooperare. Cele două regiuni ar putea să își unească forțele pentru promovarea unor **lanțuri valorice industriale responsabile** care să ajute întreprinderile să respecte standardele unei conduite profesionale responsabile care să contribuie la dezvoltarea durabilă.

Promovarea orașelor durabile și inteligente. Având în vedere că marea majoritate a populației din cele două regiuni locuiește în zone urbane¹³, promovarea orașelor durabile și a

---

¹¹ În conformitate cu Planul de acțiune al Comisiei privind finanțarea creșterii durabile. „Plan de acțiune: finanțarea creșterii durabile” COM (2018) 97.

¹² Inițiativa oferă un cadru pe termen lung pentru a ajuta insulele să își genereze propria energie durabilă și ieftină.

¹³ În 2018, 81 % din populația ALC locuia în zone urbane, în timp ce în Europa procentul populației din mediul urban era de 74 %. Departamentul pentru afaceri economice și sociale al Organizației Națiunilor Unite (2018), Revizuirea perspectivelor urbanizării mondiale.

acțiunilor la nivel local rămâne în continuare importantă. UE și ALC pot beneficia de schimburi în materie de cercetare și experiență disponibile în domeniul urbanizării durabile, cum ar fi soluțiile bazate pe natură, soluțiile de mobilitate cu emisii reduse de dioxid de carbon sau refacerea ecosistemelor urbane. Cooperarea de succes între orașe cu privire la dezvoltarea urbană durabilă, cum ar fi Convenția globală a primarilor, ar putea fi extinsă.

Promovarea muncii decente și a întreprinderilor competitive și responsabile. Promovarea muncii decente și respectarea standardelor de muncă și de mediu trebuie să rămână o prioritate a cooperării, în special în ceea ce privește respectarea convențiilor Organizației Internaționale a Muncii. Ambele regiuni au contribuit la adoptarea **standardelor internaționale în domeniul muncii** și ar trebui să colaboreze acum pentru punerea lor în aplicare, inclusiv în ceea ce privește libertatea de asociere și eradicarea muncii copiilor. Experiența reușită a UE în dialogul cu partenerii sociali ar putea fi împărtășită prin schimbul de bune practici. Tranziția către economia formală reprezintă o provocare-cheie în ALC, ocuparea informală a forței de muncă reprezentând peste 40 % din totalul ocupării forței de muncă în sectorul neagricol¹⁴.

O cooperare mai strânsă ar trebui să sporească productivitatea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (MIMM). Pașii concreți în această direcție, care asigură beneficii pentru consumatori și producătorii ambelor părți, includ utilizarea pe deplin a dispozițiilor acordurilor de asociere și de parteneriat comercial și economic dintre UE și ALC. Activitatea comună de promovare a adoptării standardelor convenite la nivel internațional privind **responsabilitatea socială a întreprinderilor** și conduita profesională responsabilă în ambele regiuni ar trebui să continue, inclusiv în ceea ce privește orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) pentru întreprinderile multinaționale și principiile directe ale Organizației Națiunilor Unite (ONU) privind întreprinderile și drepturile omului.

Cooperarea în acest domeniu se va baza pe succesele programelor în derulare, sprijinind informațiile comerciale, rețelele MIMM-urilor și întreprinderile nou-înființate din ambele regiuni. UE ar trebui să aibă în vedere, de asemenea, încurajarea cooperării dintre MIMM-urile din ALC și Rețeaua întreprinderilor europene. Clusterelor și rețelele profesionale din ALC ar putea profita de pe urma Platformei europene de colaborare între cluster.

Efectuarea de investiții în cunoaștere, inovare și capital uman. Ambele regiuni ar trebui să valorifice oportunitățile oferite de programul Orizont 2020 și de viitorul program Orizont Europa propus, promovând mobilitatea, formarea și dezvoltarea carierei cercetătorilor în cadrul acțiunilor Marie Skłodowska-Curie, excelența științifică și soluții comune la provocările mondiale în cadrul spațiului comun de cercetare. UE ar putea să împărtășească în continuare din experiența sa în ceea ce privește crearea unor punți de legătură între știință și sectorul privat, transferul de tehnologie și de idei rezultate în urma activităților de cercetare către întreprinderile nou-înființate și industrie și în promovarea specializării inteligente și a inovării la nivel regional.

UE este pregătită să întreprindă acțiuni comune pentru dezvoltarea **capitalului uman** necesar pentru a răspunde cerințelor tehnologiilor în schimbare rapidă, digitalizării și antreprenoriatului. Cele două regiuni ar trebui să continue cooperarea în domeniul **învățământului superior**, bazându-se pe programul Erasmus+, implicându-se în mai multe programe de schimb la nivelul învățământului superior și în dezvoltarea de capacități și consolidând dialogul regional între mediul academic și factorii de decizie. Acestea ar putea

---

¹⁴ Conform OIM, ocuparea informală a forței de muncă a reprezentat, în 2014, 46,8 % din totalul ocupării forței de muncă în sectorul neagricol. În 2012, economia informală a reprezentat 18,4 % în UE-27. Comisia Europeană și OCDE (2017), Sinteză a politicilor privind antreprenoriatul informal.

dezvolta o cooperare mai strânsă în materie de **educație și formare profesională** pentru a răspunde cererilor de competențe ale unei economii mondiale aflate în plină transformare și pentru a se angaja într-o cooperare care să contribuie la accesul la locuri de muncă decente, la diversificare și la competitivitatea sectoarelor economice strategice.

Promovarea economiei digitale. Cooperarea digitală ar trebui să devină un element central al relației dintre cele două regiuni, care să le permită economiile acestora să valorifice pe deplin beneficiile noilor tehnologii, promovând în același timp inovarea și digitalizarea.

Bazându-se pe o viziune pe termen lung a unei piețe unice digitale în ALC, ar trebui sprijinită **alinieră în materie de reglementare** a celor două regiuni, inclusiv în ceea ce privește 5G, internetul obiectelor și inteligența artificială, standardizarea tehnologiilor pentru transformarea digitală, sistemele europene globale de navigație prin satelit, Copernicus și aplicarea lor industrială, precum și investițiile în infrastructurile de date de mare viteză. Piața unică digitală a UE oferă modele care ar putea prezenta interes pentru regiunea ALC, inclusiv în ceea ce privește securitatea datelor și identificarea electronică. Securitatea cibernetică, guvernarea electronică, comerțul electronic, platformele online, plățile transfrontaliere și guvernanta internetului reprezintă alte domenii de cooperare promițătoare. În plus, este important să se consolideze convergența dintre UE și ALC în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, ceea ce va facilita în continuare fluxurile de date și cooperarea dintre autoritățile relevante.

Un nou cablu submarin de fibră optică, construit cu sprijinul UE și al investitorilor privați, va conecta America Latină și Europa și va oferi o **conectivitate de mare viteză în bandă largă** care va stimula schimburile comerciale, științifice și educaționale dintre cele două regiuni. Ar trebui analizate opțiuni care să permită consolidarea conectivității în America Centrală și în zona Caraibilor.

Îmbunătățirea conectivității prin intermediul aviației și al altor moduri de transport. Negocierea unor noi **acorduri** cuprinzătoare **privind transportul aerian** ar îmbunătăți accesul pe piață și, de asemenea, ar crea noi oportunități economice și ar asigura condiții de piață echitabile și transparente, bazate pe un cadru de reglementare clar. De asemenea, astfel de acorduri ar asigura pasagerilor mai multe legături și prețuri mai bune și pot facilita într-o măsură și mai mare cooperarea în domenii precum siguranța aviației, securitatea aviației, aspectele sociale și mediul. Ar putea fi analizată și cooperarea privind alte moduri de transport, precum transportul feroviar, transportul maritim și sistemele durabile și inteligente de mobilitate urbană.

Utilizarea tehnologiei spațiale. Spațiul reprezintă un domeniu de cooperare în plină expansiune, cu un potențial încă neexploatat. În prezent, sistemele europene globale de navigație prin satelit – Galileo și EGNOS – sunt o realitate operațională. Lanțul valoric asociat este capabil să ofere expertiză, know-how și tehnologie de ultimă oră, care pot fi partajate. Copernicus, programul UE de observare a Pământului, poate contribui, de asemenea, la abordarea provocărilor societale, de la protecția mediului și schimbările climatice la agricultură și dezvoltare urbană. Acordurile de cooperare Copernicus¹⁵, care oferă acces liber, complet și deschis la date, ar putea fi utilizate pe deplin în acest sens, pe bază de reciprocitate.

---

¹⁵ Semnate deja cu Brazilia, Chile și Columbia.

Asocierea pentru prosperitate:

- *facilitarea comerțului și a investițiilor interregionale și intraregionale durabile, depunerea de eforturi pentru finalizarea rețelei de acorduri comerciale și de investiții, precum și asigurarea ratificării rapide a acestora și punerea lor deplină în aplicare, inclusiv a dispozițiilor sociale, de muncă și de mediu;*
- *sprijinirea eforturilor de integrare regională prin stimularea unei cooperări concrete privind obiectivele comune cu inițiative precum Alianța Pacificului;*
- *promovarea economiei verzi, inclusiv prin sprijinirea tranziției către o energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în ALC și prin colaborarea în vederea dezvoltării economiei albastre, precum și promovarea unei gestionări durabile și responsabile a resurselor naturale, inclusiv a materiilor prime;*
- *favorizarea îmbunătățirii condițiilor de muncă și a dezvoltării de microîntreprinderi și de întreprinderi mici și mijlocii productive și responsabile, luarea de măsuri pentru creșterea gradului de respectare a standardelor internaționale în domeniul muncii și promovarea responsabilității sociale a întreprinderilor;*
- *sporirea investițiilor în cunoaștere, inovare și capital uman, dezvoltarea unei zone de cercetare comună UE-ALC în cadrul programului Orizont 2020 și al programului care îl va înlocui (Orizont Europa);*
- *promovarea economiei digitale și a conectivității între cele două regiuni, consolidarea cooperării, promovarea alinierii în materie de reglementare în domenii-cheie și promovarea dezvoltării infrastructurii în cadrul conectivității în bandă largă de mare viteză;*
- *extinderea cooperării în domeniul transportului aerian și maritim, în cel al sistemelor de mobilitate urbană durabilă și în cel al observării spațiului și a Pământului.*

2.2. Asocierea pentru democrație

Democrația și drepturile omului se află în centrul parteneriatului UE-ALC. UE va continua să apere și să promoveze principiile democratice și statul de drept în relațiile sale cu ALC. Parteneriatul dintre UE și ALC ar trebui să se bazeze pe valorile sale și să răspundă apelului lansat de cetățeni, care solicită o eficacitate sporită în materie de bună guvernare. Promovarea sistemelor politice democratice în slujba propriilor cetățenilor va rămâne o prioritate a politicii externe a UE. Deficiențele în ceea ce privește guvernarea, democrația, drepturile omului și statul de drept, egalitatea de gen, corupția sau reducerea spațiului pentru participarea publică și societatea civilă reprezintă o provocare fundamentală pentru eficacitatea eforturilor de dezvoltare ale oricărei societăți. Ambele regiuni vor avea de câștigat de pe urma colaborării în vederea consolidării instituțiilor democratice, a statului de drept, a transparenței și a răspunderii instituțiilor publice, precum și în vederea unei mai bune protecții a drepturilor omului.

În acest scop, în relația sa cu ALC, UE ar trebui să se concentreze pe:

Consolidarea respectării drepturilor omului, punând accentul în special pe: libertatea de exprimare și de asociere; egalitatea de gen și emanciparea fetelor și a femeilor; nediscriminarea minorităților, inclusiv a persoanelor lesbiene, homosexuale, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI), a populațiilor indigene și a persoanelor cu handicap; copii și tineret; drepturi economice, sociale și culturale, inclusiv în ceea ce privește terenurile, apa și salubritatea, locuințele și drepturile lucrătorilor; imparțialitatea sistemului judiciar și

eficacitatea sistemelor judiciare; și încetarea practicilor de tortură și abolirea pedepsei cu moartea. Prin urmare, UE ar trebui să continue să coopereze îndeaproape cu organismele relevante ale Organizației Statelor Americane și cu țările din ALC pentru consolidarea regimului internațional al drepturilor omului.

Consolidarea poziției societății civile ca piatră de temelie a oricărui sistem democratic și abordarea restricțiilor și a amenințărilor la adresa spațiului societății civile, a apărătorilor drepturilor omului și mediului, a jurnaliștilor și a sindicaliștilor, inclusiv prin promovarea unui mediu juridic și politic favorabil care să le permită acestora să acționeze în mod liber și în condiții de siguranță și să beneficieze de posibilități sporite de participare semnificativă la luarea deciziilor, de acces la justiție și de informare.

Promovarea egalității de gen și a emancipării tuturor femeilor și fetelor, inclusiv protejarea, exercitarea și promovarea drepturilor politice, sociale și economice ale femeilor și integrarea egalității de gen în toate activitățile de cooperare UE-ALC. Parteneriatul ar trebui să abordeze în mod prioritar nivelurile alarmante ale violenței bazate pe gen, valorificând experiența dobândită, printre altele, ca urmare a inițiativei Spotlight, lansată de UE și Organizația Națiunilor Unite în 2018.

Asigurarea unor instituții democratice și a unor procese electorale credibile, transparente și incluzive. UE ar trebui să continue să organizeze misiuni de observare a alegerilor și vizite ale experților și va sprijini consolidarea, ori de câte ori se solicită acest lucru, a sistemelor electorale ale partenerilor, în cooperare cu Organizația Statelor Americane. UE și ALC ar trebui să sporească cooperarea și schimbul de experiență în toate aceste domenii, inclusiv în ceea ce privește pericolele dezinformării.

Consolidarea statului de drept și combaterea corupției, a spălării banilor și a finanțării terorismului. Se pot pune la dispoziție competențe și capacități tehnice pentru actualizarea și modernizarea legislației și consolidarea instituțiilor de supraveghere. UE ar trebui să colaboreze cu partenerii din ALC pentru a promova ratificarea și punerea în aplicare eficace a acordurilor internaționale relevante. Corupția reprezintă o preocupare comună a UE și a ALC, iar dispozițiile ambițioase privind transparența și combaterea corupției fac parte din procesul de modernizare a acordurilor de asociere cu Chile și Mexic și din negocierile cu Mercosur.

Sprijinirea eficace a instituțiilor publice prin unirea eforturilor de eficientizare a instituțiilor publice, sporirea mobilizării veniturilor interne, realizarea de reforme fiscale și asigurarea unui serviciu public bazat pe merite. Consolidarea poziției autorităților locale, modernizarea administrațiilor și îmbunătățirea furnizării serviciilor ar trebui să fie domenii prioritare.

Asocierea pentru democrație:

- *acordarea de prioritate consolidării respectării drepturilor omului și a principiilor democratice prin întărirea cooperării la nivel regional și bilateral și prin colaborarea cu ALC pentru coordonarea acțiunilor privind drepturile omului în cadrul organismelor relevante ale ONU;*
- *sprijinirea unei societăți civile dinamice, inclusiv prin promovarea unui spațiu public mai larg pentru jurnaliști și pentru apărătorii drepturilor omului și ai mediului, precum și prin participarea semnificativă a acestora la procesul decizional;*
- *reducerea violenței bazate pe gen, care a ajuns la un nivel inacceptabil de ridicat, cooperarea cu ALC în vederea promovării drepturilor politice, sociale și economice ale femeilor și fetelor și sprijinirea eforturilor de combatere a violenței împotriva acestora;*
- *consolidarea sprijinului pentru funcționarea instituțiilor democratice, responsabile și transparente și pentru organizarea unor procese electorale echitabile și libere, prin*

furnizarea de consultanță de specialitate și prin intermediul unor misiuni de observare a alegerilor;

- *intensificarea eforturilor comune de combatere a corupției, a spălării banilor și a finanțării terorismului prin intermediul asistenței tehnice, al schimbului de bune practici și al promovării ratificării și punerii în aplicare a acordurilor internaționale relevante.*

2.3. Asocierea pentru reziliență

Coeziunea socială este supusă unei presiuni constante într-un context marcat de globalizare, inegalități sociale, urbanizare rapidă, schimbări climatice, degradarea mediului, dezastre recurente și tot mai intense, fluxuri de migrație și deplasări forțate. Toate aceste provocări creează probleme deosebite pentru țările cele mai vulnerabile din ALC și pot face obiectul unor schimburi de experiență și de bune practici între cele două regiuni.

Pentru a susține progresul traiectoriilor de dezvoltare, UE propune o abordare multilaterală și adaptată pentru a aborda reziliența statului, a societății și a ecosistemelor în relațiile dintre cele două regiuni. În conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă, cooperarea dintre UE și ALC ar trebui să se concentreze pe:

Agenda privind reziliența la schimbările climatice, care vizează gestionarea riscurilor climatice, în special în statele insulare mici în curs de dezvoltare din zona Caraibilor și promovarea unor abordări bazate pe ecosisteme care să sprijine tranziția spre o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Cooperarea viitoare se poate baza pe abordarea programului EUROCLIMA+¹⁶, precum și pe finanțarea de către BEI a proiectelor de investiții care contribuie la acțiunile în domeniul climei și la protecția mediului.

Cele două regiuni ar trebui să beneficieze de pe urma asigurării unei corelări între fluxurile de finanțare cu o direcție de evoluție către o dezvoltare cu un nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră și reziliență la schimbările climatice, de exemplu prin instituirea unor cadre de investiții care să asigure emisii scăzute de dioxid de carbon.

Cooperarea pentru dezvoltarea sistemelor alimentare durabile este foarte importantă. Consolidarea măsurilor de adaptare și de atenuare în sectorul agricol ar trebui să rămână o prioritate.

Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene și Centrul de coordonare a răspunsului la situații de urgență pot completa eforturile depuse de ALC pentru reducerea riscului de dezastre, inclusiv prin promovarea punerii în aplicare a Cadrului de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre în perioada 2015-2030.

Mediul și biodiversitatea. ALC deține 40 % din biodiversitatea mondială și 7 din cele 25 de „zone fierbinți” din punctul de vedere al biodiversității din întreaga lume¹⁷. Pierderea biodiversității, extracțiile nesustenabile, gestionarea resurselor naturale și degradarea terenurilor, a pădurilor, a apei și a zonelor de coastă reprezintă provocări critice din punctul de vedere al mediului, cu impact semnificativ asupra serviciilor ecosistemice și asupra bunăstării grupurilor vulnerabile, inclusiv asupra comunităților indigene și locale. Cererea mondială de produse de bază sporește presiunea asupra resurselor naturale și conduce la despăduriri masive și la degradarea gravă a mediului, afectând mijloacele de subsistență și dezvoltarea. Parteneriatul ar trebui să sprijine gestionarea durabilă a resurselor naturale existente la nivel regional, inclusiv a terenurilor, a pădurilor și a apei, conservarea ecosistemelor și a lanțurilor

¹⁶ EUROCLIMA+ este un program finanțat de UE care sprijină punerea în aplicare a Acordului de la Paris, <http://euroclimaplus.org/>.

¹⁷ Banca Inter-Americană de Dezvoltare (2012), Mobilizarea oportunităților de susținere a creșterii economice: Platforma BID în materie de biodiversitate pentru America Latină și zona Caraibilor).

de aprovizionare agricole durabile. De asemenea, parteneriatul ar trebui să promoveze punerea în aplicare a planului de acțiune pe termen scurt privind refacerea ecosistemelor, adoptat în cadrul Convenției privind diversitatea biologică (1992), a Planului strategic pentru biodiversitate 2011-2020 și a Cadrului pentru biodiversitate post-2020, precum și a altor angajamente internaționale și acorduri multilaterale de mediu.

Lupta împotriva inegalității. Inegalitățile persistente împiedică coeziunea socială, ducând la pierderi în materie de oportunități și creștere economică, la infracțiuni și violență și la o încredere redusă în instituții, ceea ce are drept consecință, în cele din urmă, erodarea democrației și a statului de drept. Indicele GINI a înregistrat o scădere continuă în America Latină, de la 0,543 în 2002 la 0,466 în 2017, dar această scădere a încetinit în ultimii ani¹⁸. În 2017, numărul persoanelor care trăiesc în condiții de sărăcie a ajuns la 184 de milioane (30,2 % din populație), iar proporția persoanelor care trăiesc în sărăcie extremă a continuat să crească (62 de milioane, 10,2 % din populație, cel mai mare procent înregistrat din 2008 până în prezent)¹⁹. În următorii ani, angajamentul comun în favoarea coeziunii sociale ar trebui să se concretizeze într-un dialog mai strâns, inclusiv prin schimburi de bune practici în acest domeniu.

Cele două regiuni ar trebui să consolideze cooperarea privind sistemele fiscale echitabile și eficiente și protecția socială ca instrumente esențiale pentru stimularea creșterii economice incluzive și combaterea inegalităților. În acest sens, ar trebui să se valorifice cooperarea emergentă privind **buna guvernare fiscală**, cu un nivel ridicat de angajament în ceea ce privește combaterea fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale. Prin intermediul unor programe precum EuroSOCIAL, cele două părți ar putea face schimb de experiență în materie de impozitare, de politici de redistribuire și de asigurare a serviciilor sociale, inclusiv beneficiind de măsurile inovatoare aplicate în regiunea ALC în ceea ce privește digitalizarea procesului de asigurare a conformării fiscale. Ar trebui activat dialogul biregional privind coeziunea socială. Ambele regiuni ar trebui să coopereze în continuare pentru a asigura punerea în aplicare în viitor a standardelor mondiale, aflate în plină evoluție, în materie de transparență, precum și în ceea ce privește schimbul de informații, echitatea fiscală și standardele minime pentru combaterea erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor²⁰.

Securitatea cetățenilor și combaterea crimei organizate. Ambele regiuni ar trebui să consolideze dialogul biregional privind securitatea cetățenilor ca mecanism de schimb de experiență și de identificare a posibilităților de dezvoltare a cooperării, inclusiv în ceea ce privește consecințele umanitare ale criminalității organizate²¹. În acest scop, cele două părți s-ar putea baza pe seminariile care reunesc UE și Comunitatea Statelor Latino-Americane și Caraibiene (CELAC) având drept temă securitatea cetățenilor și pe programele de cooperare bilaterală și regională în domeniul luptei împotriva drogurilor care au înregistrat rezultate pozitive (de exemplu, Programul de cooperare privind politicile în materie de droguri - COPOLAD, Programul „Ruta cocainei”), precum și pe programele de luptă împotriva criminalității organizate transnaționale (de exemplu, EL PAcCTO). În plus, dată fiind amploarea provocării, ar trebui instituită o cooperare practică între agențiile de aplicare a legii din ambele regiuni, precum și între agenții cum ar fi EUROPOL, Agenția Uniunii

¹⁸ CEPAL (2018), Panorama socială a Americii Latine.

¹⁹ CEPAL, Panorama socială a Americii Latine, 2018.

²⁰ Erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor se referă la strategii de evaziune fiscală care exploatează lacunele și neconcordanțele în materie de norme fiscale, pentru a transfera profitul în mod artificial către zone cu impozite scăzute sau zero (OCDE).

²¹ În conformitate cu Declarația celei de a doua reuniuni a miniștrilor de externe CELAC-UE din iulie 2018 și cu Strategia pentru securitatea cetățenilor din 2014.

Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), Comunitatea forțelor de poliție din cele două Americi (AMERIPOL) și Agenția de punere în aplicare a măsurilor de combatere a infracțiunilor și de asigurare a securității a CARICOM (IMPACS). De asemenea, cooperarea ar trebui să continue să abordeze cauzele infracțiunilor, cum ar fi sărăcia, exclusiunea socială și gestionarea defectuoasă a resurselor naturale.

Migrația și mobilitatea. Baza legăturilor strânse dintre UE și ALC o constituie oamenii. În același timp, ambele regiuni s-au confruntat cu provocările legate de migrație și ar putea beneficia de pe urma schimbului de experiență și de bune practici. Criza din Venezuela a cauzat cea mai amplă deplasare de populație din istoria recentă a Americii Latine, peste trei milioane de venezueleni trăind în prezent în străinătate²² și influențând astfel tendințele tradiționale în materie de migrație de pe acest continent.

UE ar trebui să depună eforturi pentru a intensifica dialogul și cooperarea în materie de migrație și mobilitate între cele două regiuni, în special pentru a preveni migrația neregulamentară și traficul de persoane, pentru a crește ratele de returnare și readmisie, pentru a consolida gestionarea frontierelor, securitatea documentelor, integrarea migranților pe piețele forței de muncă și în cadrul societății și protecția persoanelor aflate în dificultate. Pe baza experienței ambelor părți, ar trebui să continue cooperarea biregională privind guvernarea multilaterală a migrației și mobilității, inclusiv în cadrul Organizației Națiunilor Unite.

Reziliența instituțională este esențială pentru o bună guvernare politică și economică și pentru asigurarea respectării statului de drept. Reziliența ar trebui abordată la mai multe niveluri - al statului, al societății și al comunității. Autoritățile locale și societatea civilă reprezintă de multe ori baza pe care reziliența se poate sprijini și dezvolta la nivel de comunitate. UE ar trebui să consolideze dialogul sectorial în materie de politici cu țările ALC, pe baza bunelor practici ale UE în materie de promovare a rezilienței.

Cooperarea culturală poate contribui la transformarea diversității culturale și a patrimoniului bogat, puncte forte ale ambelor regiuni, într-o resursă pentru dezvoltarea umană și creșterea economică. UE propune o abordare de tip interpersonal a politicii culturale, care să vizeze operatorii culturali și să promoveze parteneriatele, coproducțiile și schimburile bazate pe trei piloni: (i) sprijinirea culturii ca motor al dezvoltării sociale și economice; (ii) promovarea culturii și a dialogului intercultural pentru relații intercomunitare pașnice și (iii) consolidarea cooperării în domeniul patrimoniului cultural. Acest lucru va contribui, de asemenea, la valorificarea potențialului imens al celor două regiuni în industriile culturale și creative, inclusiv în sectoare precum designul, serviciile digitale, moda, muzica și artele audiovizuale.

Asocierea pentru reziliență:

- *promovarea gestionării durabile a resurselor naturale și a ecosistemelor și punerea în aplicare în continuare a Planului strategic pentru biodiversitate și a Cadrului pentru biodiversitate post-2020;*
- *facilitarea coordonării și aprofundarea cooperării în domeniul gestionării dezastrelor și în cel al protecției civile;*
- *intensificarea dialogului și a cooperării în domeniile coeziunii sociale, protecției sociale, bunei guvernări fiscale și reglementării financiare;*
- *accelerarea cooperării în domeniile securității și luptei împotriva criminalității organizate, prin recurgerea într-o mai mare măsură la dialogul biregional privind*

²² UNHCR (2019).

securitatea cetățenilor și la cooperarea dintre agențiile de aplicare a legii;

- *accelerarea dialogului și a cooperării în materie de migrație și mobilitate, inclusiv în cadrul Organizației Națiunilor Unite;*
- *promovarea cooperării culturale prin promovarea programelor de schimb interpersonale, organizarea de dialoguri interculturale și sprijinirea proiectelor de coproducție și parteneriat în sectoarele culturale și creative.*

2.4 Asocierea pentru o guvernare mondială eficientă

Menținerea, reformarea și consolidarea unui multilateralism eficient ar trebui să reprezinte în continuare un obiectiv central al parteneriatului UE-ALC. Împreună, cele două regiuni reprezintă aproximativ o treime din membrii ONU, un procent substanțial din membrii Grupului celor douăzeci (G20) și două treimi din membrii OCDE.

Pentru a contribui la o guvernare mondială eficientă și pentru a defini și a promova în continuare agenda internațională, UE și ALC ar putea să își unească forțele la nivel multilateral urmărind:

Consolidarea sistemului multilateral: UE și ALC ar trebui să continue să sprijine eforturile Secretarului General al ONU menite să contribuie la reforma cuprinzătoare a sistemului ONU, inclusiv a Consiliului de Securitate, precum și la revitalizarea Adunării Generale și a Consiliului Economic și Social. Sprijinul acordat Curții Penale Internaționale ar trebui să rămână o prioritate.

Intensificarea cooperării în domeniul păcii și al securității. Având în vedere istoricul soluționării conflictelor interstatale, UE este un partener natural al ALC în promovarea unei soluționări pe cale pașnică a conflictelor și, împreună, cele două regiuni pot acționa în sprijinul proceselor de mediere și de reconciliere. UE ar trebui să depună în continuare eforturi de cooperare în favoarea punerii în aplicare a Acordului de pace în Columbia.

Țările din ALC s-au aflat, de asemenea, în prima linie a încheierii acordurilor-cadru de participare pentru a lua parte la operațiunile politicii de securitate și apărare comună (PSAC) a UE (în Chile și Columbia) și au contribuit la unele dintre acestea (în Brazilia, Argentina și Republica Dominicană).

Cooperarea ar trebui îmbunătățită și cu privire la o serie de aspecte legate de securitate, inclusiv amenințările hibride, securitatea cibernetică, reforma sectorului de securitate, securitatea frontierelor, traficul de persoane, criminalitatea organizată și traficul de arme, armele de calibru mic și armamentul ușor și combaterea radicalizării și a terorismului. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a pune în aplicare rezultatul sesiunii extraordinare a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 2016 privind problema mondială a consumului de droguri.

Data fiind decizia țărilor din ALC de a deveni o zonă fără arme nucleare²³, această regiune este un partener-cheie în promovarea obiectivelor Tratatului cu privire la neproliferarea armelor nucleare și în ratificarea și punerea în aplicare a Tratatului privind comerțul cu arme.

Promovarea unui climat multilateral și a guvernării în materie de mediu. Având în vedere rolul important al UE și al ALC în adoptarea Acordului de la Paris în 2015, sunt necesare eforturi colective pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a acestuia și o tranziție mondială către o energie curată. Regiunile ar trebui să mobilizeze partenerii să abordeze criza biodiversității, cooperând pentru o punere în aplicare mai eficientă a acordurilor multilaterale de mediu, inclusiv a obiectivelor de la Aichi privind biodiversitatea, a Planului strategic

²³ Tratatul privind interzicerea armelor nucleare (Tratatul de la Tlatelolco), în vigoare din 1968.

pentru biodiversitate și a unui cadru robust pentru biodiversitate post 2020. Viitoarea cooperare internațională poate valorifica experiențele unor inițiative precum Alianța mondială împotriva schimbărilor climatice²⁴ și parteneriatele strategice ale UE pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris²⁵.

Consolidarea guvernantei internaționale a oceanelor. Cooperarea strânsă privind punerea în aplicare eficace a Convenției ONU asupra dreptului mării (UNCLOS) și a acordurilor de punere în aplicare a acesteia ar crea condițiile unei gestionări a oceanelor și unei economii albastre durabile. Va fi important să se coopereze în ceea ce privește activitatea în desfășurare de elaborare a unui instrument internațional cu caracter juridic obligatoriu în cadrul UNCLOS referitor la conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine a zonelor care nu intră sub jurisdicția națională și referitor la lupta împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat. Este necesar să se coopereze în mai mare măsură în cadrul organizațiilor regionale și multilaterale care au legătură cu oceanele, inclusiv în domeniul pescuitului, și să se sprijine dezvoltarea cunoștințelor și a consilierii științifice.

Punerea în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. UE și ALC au jucat un rol-cheie în elaborarea acestui manifest multilateral pentru o dezvoltare durabilă și ar trebui, de asemenea, să își asume rolul de lider în punerea sa în aplicare. După cum prevede Agenda de acțiune de la Addis Abeba, toate mijloacele disponibile de punere în aplicare, inclusiv fluxurile de investiții interne publice și private, trebuie să fie utilizate pe deplin în vederea îndeplinirii ODD.

Reformarea Organizației Mondiale a Comerțului. În contextul tendințelor protecționiste de la nivel internațional, eforturile comune ar trebui să fie intensificate pentru a susține **sistemul comercial multilateral deschis, nediscriminatoriu și bazat pe norme, în centrul căruia să se afle o OMC puternică și funcțională**, acționând în direcția unei reforme a funcțiilor acesteia de reglementare, monitorizare și soluționare a conflictelor.

Consolidarea rezilienței macroeconomice globale. Intensificarea schimburilor privind evoluțiile macroeconomice și strategiile de politică adecvate la nivel mondial și în ambele regiuni reprezintă elemente esențiale pentru asigurarea unei creșteri economice mondiale puternice, durabile, echilibrate și favorabile incluziunii.

Asocierea pentru o guvernare mondială eficientă la nivel multilateral:

- *promovarea unei participări sporite a ALC la misiunile și operațiunile desfășurate de UE în cadrul PSAC și colaborarea mai strânsă pentru promovarea securității și a păcii la nivel mondial;*
- *depunerea de eforturi pentru punerea în aplicare pe deplin a reformelor sistemului ONU în domeniile păcii și securității, dezvoltării durabile și gestionării;*
- *unirea forțelor pentru a exercita presiuni în favoarea punerii în aplicare integrale a Acordului de la Paris privind schimbările climatice, mobilizând totodată sprijinul mondial pentru o tranziție către energia curată și un cadru robust pentru biodiversitate post-2020;*
- *dezvoltarea în continuare a unei cooperări biregionale în domeniul guvernantei oceanelor,*

²⁴ Alianța mondială împotriva schimbărilor climatice este o inițiativă a UE menită să ajute țările cele mai vulnerabile din lume să abordeze problema schimbărilor climatice, inclusiv statele insulare mici în curs de dezvoltare și țările cel mai puțin dezvoltate.

²⁵ Acest program promovează colaborarea europeană în materie de politici climatice cu principalele economii mondiale, cu accent pe G20, în special prin promovarea punerii în aplicare a contribuțiilor stabilite la nivel național (CSN).

inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare a Convenției ONU asupra dreptului mării și lupta împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat;

- *asumarea rolului de lider în ceea ce privește calea de urmat pentru punerea în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;*
- *elaborarea unei agende comune în vederea consolidării sistemului comercial multilateral prin punerea efectivă în aplicare a acordurilor OMC și prin reforma acestei organizații.*

3. Tranziția de la viziune la acțiune

Pentru a trece de la viziune la acțiune și pentru a pune în aplicare în mod eficace agenda prezentată mai sus, va trebui ca UE și ALC să își reînnoiască formele de angajament. În anii următori, urmând prioritățile prezentate în prezenta comunicare, UE va încerca să adopte o abordare mai strategică a relațiilor cu ALC, modernizându-și modalitățile de implicare în regiune din punct de vedere politic și prin intermediul instrumentelor sale comerciale, de investiții și de cooperare.

3.1. O implicare politică mai strategică

Pragmatismul bazat pe principii ar trebui să ghideze acțiunea externă a Europei față de ALC. O abordare universală a parteneriatului nu se potrivește cu multitudinea de realități diverse ale ALC; țările partenere au priorități diferite în materie de politici, nevoi și active. Menținând nivelurile actuale de angajament - multilateral, biregional, subregional, bilateral - UE ar trebui să încerce să **consolideze asocierea cu grupurile regionale interesate și cu țările care doresc și pot să își intensifice angajamentul** privind obiectivele comune.

Dialogurile politice ale UE cu diferitele țări din ALC și grupuri regionale ar trebui să continue să ghideze relațiile UE-ALC. Dialogurile ar trebui să contribuie la identificarea priorităților și a intereselor comune și a noilor oportunități de cooperare. Acordurile de asociere încheiate sau în curs de negociere cu mai multe țări²⁶ și Acordul de dialog politic și de cooperare cu Cuba, semnat în 2016, au instituit dialoguri în materie de politici într-o gamă largă de domenii, furnizând un cadru instituțional adecvat pentru consolidarea cooperării în chestiunile bilaterale și regionale.

Sprijinirea **integrării regionale ar trebui să rămână o prioritate** în relațiile UE cu țările din ALC, din convingerea - și experiența - că integrarea intraregională sporește siguranța și aduce câștiguri economice și sociale mai mari. Aceasta include mecanisme transregionale, cum ar fi CELAC, precum și eforturi depuse la nivel subregional, cum ar fi Alianța Pacificului, Mercosur, Sistemul de Integrare Central-Americană (SICA) și Forumul caraib (CARIFORUM)/ Comunitatea Caraibilor (CARICOM).

Parteneriatul UE-ALC ar trebui să devină mai proeminent la nivel mondial și să fie mai eficace în ceea ce privește protejarea și furnizarea bunurilor publice mondiale, inclusiv prin poziții comune în forurile multilaterale. **Ar trebui să se intensifice practicile de consultare informală între UE și țările din ALC înainte de conferințele internaționale importante.** Cooperarea multilaterală ar trebui să devină un element permanent al dialogurilor la toate nivelurile cu partenerii ALC.

Angajamentul politic și abordările concertate între cele două regiuni sunt, de asemenea, instrumente de promovare a democrației, a păcii și a securității și de abordare a situațiilor de criză. În anii '80, America Latină și Europa și-au unit forțele în cadrul Grupului Contadora pentru a promova pacea în America Centrală, punând bazele Acordurilor de Pace de la

²⁶ Mexic, Chile, America Centrală, MERCOSUR.

Esquipulas. **Grupul internațional de contact (GCI) privind Venezuela** este un alt exemplu al unei inițiative care reunește membri din cele două regiuni, având drept obiectiv promovarea unor soluții politice, democratice și pașnice la criza din această țară, al cărui impact este resimțit cu mult în afara frontierelor Venezuelei. GIC se bazează pe valori împărtășite atât de UE, cât și de ALC, precum și pe necesitatea de a susține democrația, statul de drept și respectarea drepturilor omului în regiune. Grupul ilustrează abordarea bazată pe cooperare și reguli, care ghidează politica externă a UE: colaborând cu parteneri regionali și internaționali, acesta urmărește să creeze condițiile propice ajungerii la o soluție politică prin intermediul unor alegeri libere și corecte și al acordării de ajutoare în conformitate cu principiile umanitare. De asemenea, UE este pregătită să participe la un efort internațional de reconstrucție a instituțiilor și a economiei acestei țări, după restabilirea democrației. Acțiunea diplomatică comună bazată pe cadre multilaterale și incluzive ar trebui promovată ca instrument în relațiile noastre biregionale pentru abordarea situațiilor de criză.

Conștientă de faptul că, în lumea de astăzi, există diferiți actori internaționali care concurează pentru a câștiga influență sau pentru a-și impune prezența economică sau chiar propriile modele politice și societale, UE ar trebui să se diferențieze prin politica sa bazată pe valori și să promoveze o logică a complementarității și a avantajelor reciproce. O viziune a relațiilor internaționale bazată pe excludere, în care avantajul câștigat de o parte se traduce prin pierderea suferită de o altă parte, este în detrimentul celor două regiuni; propunerea pe care UE a făcut-o ALC se bazează pe un **regionalism deschis și pe soluții avantajoase pentru toate părțile implicate**.

În relațiile sale cu ALC, UE ar trebui să aplice o **politică comercială și de investiții responsabilă**, utilizând acordurile sale comerciale ca pe un instrument de promovare a intereselor sale economice și a valorilor internaționale care stau la baza parteneriatului UE-ALC, contribuind la promovarea democrației, a prosperității și a rezilienței, precum și la o globalizare mai favorabilă incluziunii și mai durabilă.

3.2 Cooperare pentru un impact puternic

Pentru a transpune obiectivele comune în acțiune și a contribui la realizarea potențialului parteneriatului UE-ALC, UE ar trebui să colaboreze cu partenerii din ALC în vederea punerii în aplicare a acestui cadru cuprinzător de cooperare propus. Cadrul ar trebui să răspundă celor patru domenii prioritare prezentate mai sus - prosperitate, democrație, reziliență și guvernanta mondială eficace -, confirmând necesitatea unei acțiuni decisive privind interesele comune, la care regiunile participă ca parteneri egali.

Acest nou cadru cuprinzător ar trebui să fie:

- **adaptat**, ținând seama de diversitatea realităților din cadrul regiunilor;
- **receptiv la prioritățile politice**, contribuind la promovarea obiectivelor și a intereselor comune ale parteneriatului (parteneriatelor) UE-ALC, astfel cum sunt definite de dialogurile politice care au loc la diferite niveluri ale relațiilor UE-ALC și prin consultări cu sectorul privat și cu grupuri ale societății civile;
- **cuprinzător**, utilizând diferite domenii și instrumente de politică pentru a răspunde unei agende a parteneriatului tot mai extinse și unor provocări din ce în ce mai complexe;
- **coerent**, asigurând faptul că diferitele politici și instrumente ale acțiunii externe a UE în ALC contribuie la îndeplinirea obiectivelor mai ample ale parteneriatului UE-ALC.

Cooperarea în sprijinul **punerii în aplicare a Agendei universale 2030 pentru dezvoltare durabilă și a altor angajamente internaționale comune va constitui o componentă esențială a noului cadru**, care va necesita un angajament la nivel local, național, regional și

mondial, precum și participarea societății civile. Un bun exemplu al acestui angajament îl oferă dialogurile privind dezvoltarea durabilă instituite în cadrul acordurilor încheiate cu mai multe țări.

Acționând în cadrul Consensului european privind dezvoltarea, UE ar trebui să dialogheze în continuare cu țările ALC cu niveluri de dezvoltare diferite, într-un mod din ce în ce mai diversificat și mai adaptat fiecăreia dintre aceste țări, **adresându-se în primul rând țărilor cu cele mai mari nevoi, în special țărilor cel mai puțin dezvoltate și celor aflate în situații de fragilitate și de conflict**, în care potențialul de a atrage finanțare este cel mai scăzut.

Recunoscând punctele vulnerabile care există în continuare, precum și constrângerile structurale cu care se confruntă numeroase țări cu venituri medii în încercarea de a ajunge la o dezvoltare durabilă, UE ar trebui să depună eforturi pentru a valorifica avantajele reciproce ale colaborării și ale prosperității comune. UE ar trebui să continue într-un mod direcționat cooperarea pentru dezvoltare, acolo unde este cazul, și să se implice mai mult în dialogul politic și schimbul de experiență și de competențe cu privire la aspecte precum eradicarea sărăciei, guvernanta, crizele refugiaților și alte interese comune.

Dialogurile și inițiativele în materie de cooperare privind politica publică și reforma vor ține cont de diversitatea țărilor partenere, vor promova interesele reciproce și vor identifica prioritățile și provocările comune. UE recunoaște, de asemenea, **rolul important al cooperării dintre țările în curs de dezvoltare mai avansate din ALC și alte țări în curs de dezvoltare**, precum și impactul acestora asupra bunurilor publice și a provocărilor mondiale. Având în vedere că aceste țări au nevoie de mai puține forme concesionale de asistență sau deloc, UE ar trebui să încheie angajamente inovatoare cu acestea pentru a promova punerea în aplicare la nivel mondial a Agendei 2030.

Pentru a sprijini noul cadru de cooperare, UE ar trebui să utilizeze pe deplin și în mod complementar gama sa de instrumente și programe, introducând în același timp mijloace inovatoare pentru a promova obiectivele parteneriatului UE-ALC. O importanță deosebită ar trebui să o aibă:

- **dialogurile în materie de politici** menite să identifice și să impulsioneze așteptările reciproce ale UE și ALC privind reformele interne, cooperarea bilaterală, regională și multilaterală;
- **schimbul de cunoștințe și de experiență** pe teme de interes comun, inclusiv politica publică, consolidarea instituțională și cadrele de reglementare;
- **promovarea și mobilizarea finanțării publice și private** pentru a debloca investițiile cu o rentabilitate economică, de mediu și socială ridicată, inclusiv prin finanțări mixte și sprijin pentru investiții și prin dialog structurat pentru îmbunătățirea climatului instituțional, punând accentul pe țările cu cele mai mari nevoi.
- **cooperarea tripartită**, care mobilizează și sporește capacitățile de cooperare, inclusiv pentru îndeplinirea ODD.

Banca Europeană de Investiții și instituțiile de finanțare pentru dezvoltare din statele membre au un rol important în finanțarea dezvoltării durabile în ALC, în contextul reducerii fluxurilor de asistență oficială pentru dezvoltare.

În fine, cooperarea UE-ALC ar avea de câștigat dacă instrumentele sale ar fi îmbunătățite, prin simplificarea arhitecturii instrumentelor externe de finanțare și prin introducerea unei flexibilități sporite pentru a răspunde provocărilor și pentru a maximiza oportunitățile parteneriatului biregional.

3.3. Societățile noastre la conducere

UE ar trebui să promoveze în continuare un angajament strâns cu societatea civilă, grupurile de reflecție, guvernele locale, mediul de afaceri, organizațiile patronale și sindicale, organizațiile culturale, cadrele universitare și tinerii. Acest angajament ar trebui să stea în continuare la baza dialogurilor politice și în materie de politici dintre UE și ALC, asigurându-se astfel faptul că acestea răspund preocupărilor cetățenilor din ambele regiuni. Capacitatea societății civile de a se angaja în susținerea eficace și promovarea răspunderii guvernului și a transparenței ar trebui să fie un obiectiv permanent al inițiativelor privind cooperarea. **Fundația UE-ALC** joacă, de asemenea, un rol important în această privință.

Dimensiunea parlamentară este o componentă esențială a angajamentului politic UE-ALC. Rolul constructiv și activ al Parlamentului European și al altor organisme parlamentare în cadrul parteneriatului biregional ar trebui să continue în viitor.

UE ar trebui să își continue colaborarea strânsă cu **organizațiile regionale și biregionale**, cum ar fi Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru America Latină și Caraibi (CEPAL), Organizația Statelor Americane, Secretariatul General Ibero-American, Institutul italo-latino-american, Banca Interamericană pentru Dezvoltare sau Banca de Dezvoltare a Americii Latine.

4. Către o agendă comună

Prezenta comunicare expune o serie de propuneri de consolidare a parteneriatului dintre Uniunea Europeană și ALC. Aceasta reflectă interesul puternic al UE în ceea ce privește consolidarea relațiilor cu țările și grupurile regionale din ALC și păstrarea statutului de partener stabil și de încredere pentru regiune.

UE consideră că parteneriatul ar trebui să adopte o poziție mai fermă în favoarea valorilor și intereselor vitale - prosperitate, democrație, reziliență și guvernanta mondială eficace - și să utilizeze mai bine și într-un mod mai direcționat diferitele dimensiuni ale relațiilor UE-ALC în acest sens. UE va acționa în direcția asumării unui angajament politic cu un caracter strategic mai pronunțat, intensificând eforturile depuse pentru stabilirea de parteneriate cu țările sau grupurile regionale dornice să depună mai multe eforturi pentru a realiza obiective comune. UE va încerca să promoveze politici comerciale și de investiții bazate pe norme, colaborând totodată cu ALC pentru a menține și a reforma sistemul comercial multilateral puternic. UE va coopera în ceea ce privește acțiunile care vor avea un impact puternic în cadrul priorităților comune și al Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă.

În același timp, parteneriatul UE-ALC nu se rezumă nici pe departe la relațiile dintre guverne. Legăturile dintre cetățenii regiunilor sunt în prezent la fel de dinamice ca întotdeauna; cetățenii sunt cei care construiesc punți între regiuni, cei care cercetează și inovează, cei care creează noi locuri de muncă și trag la răspundere factorii de decizie. Ar trebui depuse eforturi sporite pentru a-i ajuta să își realizeze potențialul.

Acest lucru ar trebui să conducă la **o acțiune externă mai unitară și mai coerentă a UE în ALC**, prin punerea în comun a forțelor și a resurselor. Punerea în aplicare a prezentei comunicări se va realiza în strânsă cooperare cu statele membre ale UE, ale căror legături diverse cu regiunea ALC vor consolida caracterul unic al parteneriatului UE-ALC. Programarea comună și inițiativele comune pentru eficientizarea acțiunii externe a Europei ar trebui explorate ori de câte ori este posibil.

Aceasta este viziunea UE pentru viitorul parteneriatului UE-ALC. Dialogul cu partenerii din ALC va permite celor două regiuni să își unească forțele pentru un viitor comun.

Lista acronimelor (în ordine alfabetică)

5G	<i>A 5-a generație (telecomunicații mobile celulare)</i>
ACP	<i>Africa, zona Caraibilor și Pacific</i>
AMERIPOL	<i>Comunidad de Policías de América Comunitatea forțelor de poliție din America Latină și din Caraibi</i>
CARICOM IMPACS	<i>Agenția de punere în aplicare a măsurilor de combatere a infracțiunilor și de asigurare a securității a Comunității Caraibilor</i>
CELAC	<i>Comunitatea Statelor Latino-Americane și Caraibiene</i>
CEPOL	<i>Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii</i>
COPOLAD	<i>Programa de Cooperación entre América Latina, el Caribe y la Unión Europea en Políticas sobre Drogas Programul de cooperare între America Latină, Caraibi și Uniunea Europeană privind politicile în materie de droguri</i>
PSAC	<i>Politica de securitate și apărare comună (a UE)</i>
CEPAL	<i>Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru America Latină și Caraibi</i>
EGNOS	<i>Serviciul european geostaționar mixt de navigare</i>
BEI	<i>Banca Europeană de Investiții</i>
EL PAcCTO	<i>Europa Latinoamérica Programa de Asistencia contra el Crimen Transnacional Organizado Programul de asistență împotriva criminalității transnaționale organizate între Europa și America Latină</i>
UE	<i>Uniunea Europeană</i>
EUR	<i>Euro - €</i>
EUROCLIMA+	<i>Programa Regional de Sostenibilidad Ambiental y Cambio Climático para América Latina Programul regional de durabilitate a mediului și schimbări climatice pentru America Latină</i>
EUROPOL	<i>Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii</i>
EUROsociAL	<i>Programa para la Cohesión Social en América Latina Programul de coeziune socială în America Latină</i>
ISD	<i>Investiții străine directe</i>
G20	<i>Grupul celor 20</i>
BID	<i>Banca Interamericană de Dezvoltare</i>

ALC	<i>America Latină și zona Caraibilor</i>
Persoane LGBTI	<i>Persoane lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale</i>
MIMM	<i>Microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii</i>
CSN	<i>Contribuții stabilite la nivel național</i>
OSA	<i>Organizația statelor americane</i>
AOD	<i>Asistență oficială pentru dezvoltare</i>
OCDE	<i>Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică</i>
ODD	<i>Obiectiv(e) de dezvoltare durabilă</i>
SICA	<i>Sistema de la Integración Centroamericana Sistemul de Integrare Central-Americană</i>
ONU	<i>Organizația Națiunilor Unite.</i>
OMC	<i>Organizația Mondială a Comerțului</i>